

Návratka

1. Co je pro vás při nákupu hračky nejdůležitější?

- a. cena
- b. bezpečnost
- c. nápaditost hračky
- d. značka

2. Kde nakupujete hračky nejčastěji?

- a. v kamenných obchodech
- b. na stáncích
- c. na internetu
- d. dědíme a dostáváme hračky od rodiny a přátel

3. Jaké materiály u hraček upřednostňujete?

- a. dřevo
- b. plast
- c. textil
- d. je mi to jedno

4. Máte zájem o další informace o nebezpečných výrobcích a chemických látkách?

ano – vyplňte prosím své kontaktní údaje
ne

A jak nakupujete hračky vy? Podělte se s námi o své zkušenosti, názory či připomínky.

Nebezpečné látky v hračkách

Ftaláty

V PVC se často používají jako změkčovadla. Své uplatnění však našly také v kosmetice či jako insekticidy nebo adhesiva. Z důvodů negativních zdravotních důsledků bylo používání těch nejrizikovějších omezeno například při výrobě hraček a výrobků pro děti nebo v kosmetice.

Bisfenol A

Negativnímu působení bisfenolu A (BPA) je člověk nejčastěji vystaven konzumací potravin balených či připravovaných v plastech, které tuto látku obsahují (polykarbonát, PVC). BPA je od 30. let 20. století znám jako látka narušující hormonální systém a v posledních deseti letech je jeho působení spojováno s překvapujícím počtem nemocí.

Bromované zpomalovače hoření – polybromované difenylétery (PBDE)

Přítomnost PBDE byla prokázána ve všech složkách životního prostředí. Tyto látky se uvolňují z výrobků, které je obsahují, a lze je tak v poměrně vysokých koncentracích nalézt například v prachu v bytech a kancelářích. Jako látky přítomné v řadě výrobků se z nich uvolňují, a proto jsou přítomny v prachu. Bromované zpomalovače hoření mohou obsahovat také některé plyšové hračky.

Formaldehyd

Tato látka může vznikat i přirozenou cestou v přírodě, ale v některých výrobcích může být použit syntetický formaldehyd, který má prokazatelně rakovinotvorné činky. V různých variantách jej mohou obsahovat syntetické pryskyřice, lepidla a některá mořidla na dřevo, ale i oblečení, čisticí prostředky, kosmetika a dokonce i některé nekvalitní plyšové hračky. Dezinfekční prostředek – formalín je 40% roztokem formaldehydu.

- ▶ Další informace o toxických látkách a jejich působení můžete najít na webových stránkách Arniky www.bezjedu.arnika.org/chemicke-latky.
- ▶ Pravidelně aktualizovanou databázi rizikových výrobků, které představují chemické nebezpečí, najdete na webových stránkách Arniky www.toxik.arnika.org/nebezpecne-vyroby.

▲ Díky široké škále přírodních laků a barev mohou být i hračky ze dřeva pestré a barevné. Pokud ovšem chcete mít jistotu, je lepší zvolit hračku z nelakovaného a nebarveného dřeva.

▼ Elektronické hračky nejsou vhodné pro malé děti, protože jim například mohou poškodit sluch. U tohoto dětského telefonu bylo naměřeno o 17,4 dB více, než povoluje norma. (Foto: ČOI)

je česká nezisková organizace, která spojuje lidi usilující o lepší životní prostředí. Věříme, že přírodní bohatství není pouze darem, ale také závazkem uchovat je do budoucna. Svoji činnost opíráme o tři pilíře – zapojení veřejnosti, odborné argumenty a komunikaci s médii.

V rámci programu Toxické látky a odpady usilujeme o co nejširší přístup k informacím o chemických látkách, které se běžně vyskytují v prostředí každého z nás, a o to, aby tyto látky byly nahrazovány bezpečnějšími alternativami. Jde nám o čistší a bezpečnější svět pro nás i naše děti.

Čeho už jsme dosáhli:

- ▲ Na základě našeho podnětu Česká obchodní inspekce stáhla z trhu několik nebezpečných hraček.
- ▲ Šesti nemocnicím jsme pomohli nahradit zdravotnické prostředky obsahující rizikové ftaláty.
- ▲ Díky naší databázi nebezpečných výrobků se můžete lépe orientovat na trhu (www.toxik.arnika.org/nebezpecne-vyroby).
- ▲ Vydali jsme publikaci Domácí průvodce po toxické galaxii (lze objednat na www.arnika.org/trziste).
- ▲ Díky stránkám www.chemickydum.arnika.org si můžete bezpečněji vybavit svůj domov.
- ▲ Vytvořili jsme a stále doplňujeme jednu z nejrozsáhlejších databází chemických látek v českém jazyce www.bezjedu.arnika.org/chemicke-latky.
- ▲ Více informací o našich aktivitách a úspěších najdete na našem webu www.toxik.arnika.org.

Přejete si také bezpečnější hračky a méně toxických látek v životním prostředí? Pomozte nám!

- ▶ Sledujte značení použitých materiálů výrobků, ptejte se výrobců a dovozců. Informujte své přátele a rodinu o tom, jak se vyhnout nebezpečným výrobkům. Dejte nám vědět své zkušenosti. Informujte nás o výrobcích z PVC pro děti – zařadíme je do naší databáze.
- ▶ Podpořte naši práci finančně – č.ú. 173 570 941/0300, v. s. 11001
- ▶ Sledujte naše stránky www.toxik.arnika.org.
- ▶ Šiřte naše informační materiály – rádi vám je zašleme poštou, kontaktujte naši kancelář arnika@arnika.org.

Fotografie Jan Losenický, Cecile Graat a ČOI. Grafika JN 01/10.

Materiál byl vydán za finanční podpory MŽP ČR, Magistrátu Hlavního města Prahy a Global Greengrants Fund. Dárce neodpovídá za obsah materiálu.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Jak vybrat BEZPEČNOU Hračku

Desatero dobré hračky a taky něco navíc

Desatero dobré hračky...

1. Upřednostňujte hračky z obnovitelných materiálů, například ze dřeva, vlny, bavlny, lnu, papíru, kůže apod. Hračku z těchto materiálů si můžete vyrobit i sami doma spolu s dítětem.
2. Kupujte pevné dřevěné hračky s co nejméně lepenými částmi. Ne všechny hračky musí být lakované a barvené.
3. Kupujete-li hračky z umělé hmoty, hledejte označení ‚Neobsahuje PVC‘ (PVC-free) nebo ‚Neobsahuje ftaláty‘ (Phthalate-free).
4. Dávejte přednost hračkám z přírodní gumy před těmi z umělých plastů. Přírodní guma = Natural Rubber.
5. Kupujte hračky s certifikátem Bezpečné hračky nebo Bezpečná a kvalitní hračka.
6. Každou novou hračku nejprve rozbalte a nechte ji nějakou dobu venku, než ji dáte dítěti, aby se část nebezpečných látek mohla případně odpařit.
7. Látkové panenky předtím, než je dáte dětem, raději vyperte – barvená látka může obsahovat škodlivé látky (alergenní barviva, formaldehyd, pesticidy).
8. Kupujte látkové hračky s certifikátem ověřené textilie (např. Eko-Tex) nebo z organických a bio látek.
9. Vybírejte dřevěné hračky se značkou FSC – jsou vyrobeny za dřeva pocházejícího z lesů s udržitelným hospodařením.
10. Sledujte stránky České obchodní inspekce či Ministerstva zdravotnictví, kde jsou aktuálně zveřejňovány nevyhovující výrobky, nebo naši databázi rizikových výrobků na adrese www.toxik.arnika.org/nebezpecne-vyrobky.

...a tři rady navíc:

1. Některé nevhodné hračky se k vám dostanou jako dárek – sdělte své zásady a zkušenosti při výběru hraček i ostatním členům rodiny a přátelům. Spolehejte se na inteligenci a fantazii svých dětí – kupujte jim jednoduché a osvědčené hračky.
2. Dávejte přednost českým výrobcům – budete mít záruku, že dodržují evropské normy a že se výrobky zbytečně nepřevážejí na velké vzdálenosti.
3. Méně je vždy více! Kupujte méně hraček, zato však kvalitních. Kvalita je důležitější než množství.

Pro dětské zdraví, ale i pro životní prostředí, jsou nevhodnější hračky z přírodních materiálů – dřevo, vlna, bavlna, len, papír. Přírodní hračky jsou pro dítě přirozené a rozvíjí jeho fantazii a tvořivost.

Hračky z měkčeného PVC mohou obsahovat škodlivé látky, na které obzvláště dětský organizmus reaguje velmi citlivě. Proto je lepší se hračkám a výrobkům z PVC zcela vyhnout.

Dejte si pozor:

- ✘ Vyhýbejte se hračkám z PVC! Mohou obsahovat škodlivé látky, například ftaláty. PVC se značí číslem 3 nebo slovně.
- ✘ Nekupujte velmi levné hračky, často obsahují více nebezpečných látek.
- ✘ Nekupujte hračky, které příliš silně voní nebo naopak zapáchají po chemikáliích.
- ✘ Nepožizujte hračky, které jsou nepříjemné již na dotek.
- ✘ Měli byste vědět, že značka CE negarantuje bezpečnost výrobků. Znamená pouze to, že výrobek vyhovuje evropským předpisům, což je povinnost u všech hraček na evropském trhu. Tato značka nezaručuje, že konkrétní výrobek byl skutečně testován na svou kvalitu a navíc bývá zaměňována s označením pro dovoz z Číny.
- ✘ Dejte si pozor na různé dekorativní předměty, na které se nevztahují limity na hračky, ač mohou někdy jako hračky vypadat – dekorativní panenky a pod.
- ✘ Malým dětem nekupujte elektronické hračky a věci na baterie. Zvukové hračky mohou poškodit sluch, baterie může dítě spolknout.
- ✘ Nekupujte parfémované hračky. Parfémy mohou obzvláště u dětí vyvolávat různé alergie.

Kontakt na odesílatele:

Jméno a příjmení

Ulice

PSČ a město

E-mail a/nebo telefon

Podpis

Odesláním vyplněné návratky dáváte souhlas ke zpracování Vašich osobních údajů pro vnitřní potřebu Arniky. Vaše osobní údaje nebudou v žádném případě poskytovány třetím osobám.

Sdružení Arnika
Chlumova 17
Praha 3
130 00

Odpovědní zásilka
– poštovné hrađí adresát.

Pravděpodobně už každý z nás stál před volbou, co koupit dítěti na hraní. Hračkářský průmysl dnes nabízí nepřeberné množství různých výrobků – od těch jednoduchých až po technické vymoženosti, a je těžké zvolit tu správnou.

Volba hračky bývá ovlivněna mnoha faktory. Chceme, aby naše dítě hračka zaujala, pobavila, nenudila, a zároveň aby se na ní něčemu přiučilo, aby se rozvíjelo. A k tomu všemu musí být hračka hlavně bezpečná. Tento základní požadavek upravuje několik zákonů a vyhlášek. Týká se to jak mechanických a fyzikálních vlastností, tak obsahu nebezpečných chemických látek.

Různé namátkové kontroly ale ukazují, že výrobci a prodejci tato pravidla často porušují. A jelikož není v možnostech státních orgánů uhlídat a vyzkoušet každou hračku, vyplatí se při nakupování obezřetnost. Snad vám k lepšímu výběru pomůže tento stručný návod.

